

Dosarul nr. 3rh-15/19

Prima instanță: Jud. Centru, mun. Chișinău (jud. D. Sușchevici)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. E. Palanciuc, A. Malîi, V. Clima)
Instanța de recurs: Curtea Supremă de Justiție (jud. V. Doagă, G. Stratulat, N. Craiu, D. Mardari, D. Visternicean)

Î N C H E I E R E

20 februarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecător
judecătorii

Valeriu Doagă
Galina Stratulat
Tamara Chișca-Doneva
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu

examinând cererea de revizuire depusă de către Nicolae Gorban,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Nicolae Gorban
împotriva Primăriei orașului Codru, Consiliului orașenesc Codru, Grigore Novîțchi și a
Valentinei Novîțchi, intervenient accesoriu Instituția Publică Agenția Servicii Publice
cu privire la anularea actelor administrative și a contractului de vânzare-cumpărare,
împotriva deciziei din 14 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție,

c o n s t a t ă :

La 30 decembrie 2015, Nicolae Gorban a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei orașului Codru, Consiliului orașenesc Codru, Grigore Novîțchi și a
Valentinei Novîțchi, intervenient accesoriu Instituția Publică Agenția Servicii Publice
cu privire la anularea actelor administrative și a contractului de vânzare-cumpărare.

În motivarea acțiunii a indicat că deține cu drept de proprietate privată terenul cu nr.
cadastral xxxxx, cu suprafața de 0,0897 ha și casa de locuit din 29 octombrie 2012
individuală cu nr. cadastral xxxxx, situate în xxxxx.

A menționat că, la data de 21 septembrie 2015 Grigore Novîțchi – proprietarul
terenului vecin cu nr. cadastral xxxxx situat în xxxxx, i-a solicitat strămutarea gardului
ce delimitează hotarul între terenurile pe care le deține cu drept de proprietate, motivând
că, gardul este amplasat pe o porțiune de teren care îi aparține cu drept de proprietate.
Întru confirmarea dreptului de proprietate, ultimul a prezentat careva acte, și i-a
comunicat că, Primăria or. Codru, unde se află toate actele necesare, a modificat Planul
lotului.

Reclamantul a relevat că, în condițiile date, prin scrisoarea cu nr. de intrare G-
842/2015 din 24 septembrie 2015 a solicitat Primăriei or. Codru eliberarea copiilor
autentificate a Planului lotului de teren cu nr. cadastral xxxxx, planului lotului de teren
cu nr. cadastral xxxxx, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxxx

din 6 octombrie 2005, actul de constatare f/n din 3 octombrie 2012 efectuat la terenul cu nr. cadastral xxxxx, contractul de vânzare-cumpărare nr. 1267 din 16 iunie 2015, decizia Consiliului orășenesc Codru ce se referă la terenul cu nr. cadastral xxxxx. Însă, prin scrisoarea răspuns nr. G-842/2015 din 8 octombrie 2015 Primăria orașului Codru a refuzat prezentarea copiilor actelor solicitate.

A relatat că, invocând ilegalitatea actului de constatare f/n din 3 octombrie 2012, a deciziei nr. 2/32 din 6 martie 2015 a Consiliului orășenesc Codru și a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1267 din 16 iunie 2015, la 21 octombrie 2015 a înaintat în adresa Primăriei or. Codru cererea prealabilă, prin care a solicitat revocarea în totalitate a actelor administrative menționate, însă prin răspunsul nr. G-917 din 30 noiembrie 2015 cererea prealabilă nu a fost satisfăcută, motiv pentru care a depus prezenta cerere de chemare în judecată.

A mai susținut că, fiind proprietar a terenului adiacent cu nr. cadastral xxxxx, nu a dat acordul și nici nimeni nu i-a solicitat acordul la modificarea planului terenului adiacent cu nr. cadastral xxxxx, ce aparține cu drept de proprietate lui Grigore Novîțchi și Valentinei Novîțchi, ce a dus la modificarea hotarelor și majorarea suprafeței terenului cu nr. cadastral xxxxx, precum și nu a semnat actul de constatare pe teren din 3 octombrie 2012, iar modificarea planului geometric și a planului cadastral a atras după sine și modificarea hotarelor dintre terenul cu nr. cadastral xxxxx și cu nr. cadastral xxxxx care la rândul său s-a efectuat contrar prevederilor pct. 24, 34, 110, 115, 118 din Instrucțiunea cu privire la modul de elaborare și actualizare a planurilor cadastrale și geometrice emis de Agenția Relații Funciare și Cadastru.

În opinia reclamantului, pârâții Grigore Novîțchi și Valentina Novîțchi au avut dreptul legal de a dobândi cu drept de proprietate doar terenul cu suprafața de 0,00621 ha, cu nr. cadastral xxxxx, ocupat de casă și anexele gospodărești, atribuit conform legislației în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr. xxxxx din 6 octombrie 2005 și nu au dreptul de a beneficia suplimentar de terenul adiacent care este în folosința sa, iar în cazul în care terenul putea fi format ca bun imobil de sine stătător urma a fi transmis în proprietatea reclamantului sau înstrăinat în modul stabilit de legislație.

În acest sens, a invocat prevederile art. 77 alin. (5) din Legea privind administrația publică locală, care imperativ stabilește că înstrăinarea, concesiunea, darea în arendă ori în locațiune a bunurilor proprietate a unității administrativ-teritoriale se fac prin licitație publică, organizată în condițiile legii, cu excepția cazurilor stabilite expres prin lege.

A afirmat că, Consiliul orășenesc Codru a atribuit terenul în proprietate privată lui Grigore Novîțchi și a Valentinei Novîțchi în lipsa unei licitații publice, motiv ce impune să se ajungă la concluzia că decizia Consiliului orășenesc Codru nr. 2/32 din 6 martie 2015 este ilegală, contrară prevederilor art. 77 alin. (5) din Legea privind administrația publică locală, art. 11 al Codului funciar, art. 8 din Legea privind prețul normativ al pământului.

La rândul său ilegalitatea deciziei Consiliului orășenesc Codru nr. 2/32 din 6 martie 2015 duce în mod inevitabil și la ilegalitatea contractului de vânzare-cumpărare nr. 1267 din 16 iunie 2015, prin care Grigore Novîțchi și Valentina Novîțchi au cumpărat în baza deciziei Consiliului orășenesc Codru nr. 2/32 din 6 martie 2015 lotul de teren cu o suprafață de 0,0308 ha din mun. Chișinău, or. Codru, str. Costiujeni 32a. Mai mult că obiectul contractului de vânzare-cumpărare a terenului nr. 1267 din 16 iunie 2015,

contravine normelor imperative statuate la art. 206 alin. (1) și 764 din Codul civil, ce duce la nulitatea absolută conform art. 220 alin. (1) din Codul civil.

Nicolae Gorban a solicitat anularea actului de constatare pe teren la modificarea planului cadastral și/sau geometric f/n din 3 octombrie 2012, a deciziei Consiliului orașenesc Codru nr 2/32 din 6 martie 2015 și a contractului de vânzare-cumpărare nr. 1267 din 16 iunie 2015, ca fiind ilegale și emise contrar prevederilor legii.

Prin hotărârea din 7 noiembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău acțiunea depusă de către Nicolae Gorban a fost respinsă ca fiind nefondată.

Prin decizia din 18 iulie 2017 a Curții de Apel Chișinău a fost respins apelul declarat de Nicolae Gorban și s-a menținut hotărârea din 7 noiembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

Prin decizia din 29 noiembrie 2017 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de către Nicolae Gorban, s-a casat decizia din 18 iulie 2017 a Curții de Apel Chișinău și s-a remis cauza la rejudecare, la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de către Nicolae Gorban, s-a casat hotărârea din 7 noiembrie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău și s-a pronunțat o hotărâre nouă, prin care cererea de chemare în judecată depusă de către Nicolae Gorban a fost admisă. S-a anulat ca ilegale în fond emise, contrar prevederilor legii actul de constatare pe teren la modificarea planului cadastral și/sau geometric f/n din 3 octombrie 2012, decizia Consiliului orașenesc Codru nr. 2/32 din 6 martie 2015 și contractul de vânzare-cumpărare nr. 1267 din 16 iunie 2015 încheiat între Primăria or. Codru și Grigore Novîțchi.

Prin decizia din 14 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție au fost admise recursurile declarate de Grigore Novîțchi, Valentina Novîțchi și de către Primăria orașului Codru și Consiliul orașenesc Codru, reprezentați de către avocatul Vitalie Roșca, s-a casat integral decizia din 18 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău și s-a menținut hotărârea din 7 noiembrie 2018 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău.

La 29 ianuarie 2019, Nicolae Gorban a depus cerere de revizuire împotriva deciziei din 14 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, prin care a solicitat casarea deciziei date cu rejudecarea cauzei în ordine de recurs.

Ca temei de drept a invocat prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, conform căruia, revizuirea poate fi declarată în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele în timpul judecării anterioare a pricinii.

Astfel, a menționat că, ulterior examinării cauzei au devenit cunoscute unele circumstanțe esențiale ale cauzei, și anume răspunsul Întreprinderii de Stat „Cadastru” din 6 iunie 2011 adresat lui Grigore Novîțchi și Primăriei orașului Codru, prin care se confirmă că porțiunea de teren care a fost inclusă în terenul cu nr. cadastral xxxxx, fiindu-i majorată suprafața acestuia, ce aparține cu drept de proprietate lui Grigore Novîțchi, anterior a fost parte componentă a terenului cu nr. cadastral xxxxx, actual cu nr. cadastral xxxxx, ce aparține cu drept de proprietate lui Nicolae Gorban.

Prin referința depusă la data de 20 februarie 2019, Grigore Novîțchi și Valentina Novîțchi au solicitat respingerea cererii de revizuire depusă de Nicolae Gorban ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. 452 alin. (1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, instanța examinează cererea de revizuire în ședință publică în conformitate cu normele de examinare a cererii de chemare în judecată. Dacă examinarea cererii de revizuire este de competența Curții Supreme de Justiție sau a instanței de apel, ședințele se desfășoară fără înștiințarea participanților la proces. Dacă instanța care examinează cererea de revizuire consideră necesară prezența participanților la proces, aceasta dispune înștiințarea lor.

Studiind materialele dosarului și verificând argumentele invocate în cererea de revizuire, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră cererea de revizuire neîntemeiată și care urmează a fi respinsă ca fiind inadmisibilă, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite o încheiere de respingere a cererii de revizuire ca fiind inadmisibilă.

Conform art. 451 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447 din Codul de procedură civilă, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 din Codul de procedură civilă și anexându-se probele ce le confirmă.

Colegiul menționează că, revizuirea este posibilă doar în cazurile în care sunt invocate și sunt probate circumstanțe, fapte ori evenimente prevăzute de lege ca temeiuri, care sunt esențiale pentru relațiile în litigiu și de natură să influențeze soluția adoptată.

Temeiurile declarării revizuirii sunt expres prevăzute în art. 449 din Codul de procedură civilă care poartă un caracter exhaustiv.

Declararea revizuirii pentru alte temeiuri decât cele prevăzute în această normă duce la respingerea cererii de revizuire ca inadmisibilă.

În același rând, în sensul art. 446 din Codul de procedură civilă, pe calea revizuirii poate fi retractat un act judecătoresc irevocabil, care este greșit în raport cu unele împrejurări survenite după pronunțarea acestuia, iar motivele pentru care se poate dispune retractarea sunt prevăzute expres și limitativ de art. 449 din Codul de procedură civilă.

În temeiul art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cazul când se invocă temeiul de revizuire – devenirea cunoscută a unor circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente.

Esențial este ca revizuentul să nu fi știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe (sau fapte) și nici să nu fi avut posibilitatea de a le cunoaște, dar să fi existat până la momentul pronunțării hotărârii și care să fie descoperite după ce hotărârea judecătorească a devenit irevocabilă.

De asemenea, este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

În speță, instanța de revizuire consideră că motivul invocat în susținerea cererii de revizuire și anume că, a devenit cunoscut răspunsul Întreprinderii de Stat „Cadastru” din 6 iunie 2011 adresat lui Grigore Novîțchi și Primăriei orașului Codru, despre care nu a avut posibilitatea de a cunoaște, dar prin care se confirmă că porțiunea de teren care a fost inclusă în terenul cu nr. cadastral xxxxx, fiindu-i majorată suprafața acestuia, ce aparține cu drept de proprietate lui Grigore Novîțchi, anterior a fost parte componentă a terenului cu nr. cadastral xxxxx, actual cu nr. cadastral xxxxx, ce aparține cu drept de proprietate lui Nicolae Gorban, nu poate fi reținut.

Or, din materialele cauzei rezultă că, în cadrul examinării cauzei în fond Grigore Novîțchi a prezentat și a anexat la referință răspunsul sus menționat (f.d.36, Vol. I). Iar, din procesul-verbal al ședinței de judecată din 17 februarie 2016 se denotă că, revizuentul Nicolae Gorban a participat în ședința de judecată (moment în care s-a anunțat despre depunerea referinței și a actelor anexate), respectiv, ultimul a avut posibilitatea de a lua cunoștință atât de materialele cauzei cât și de răspunsul anexat la acestea.

În acest context, se menționează că, argumentele enunțate de revizuent nu se încadrează în categoria circumstanțelor fundamentale și obligatorii care ar justifica răsturnarea soluției pronunțate prin decizia a cărei revizuire se cere.

Consecvent, Colegiul notează că revizuirea este o cale de retractarea a hotărârii și nu de reformare. În cadrul revizuirii nu se verifică legalitatea și temeinicia hotărârii adoptate, ci în baza unor temeuri strict prevăzute de lege are loc redeschiderea procesului și aceste temeuri trebuie să fie obiective, reale și legale.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. art. 449-453 din Codul de procedură civilă servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, între altele, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată.

Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință Brumărescu c. României, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța Roșca c. Moldovei, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că dreptul la un proces echitabil în fața unei instanțe de judecată independentă și imparțială, garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenție, urmează a fi interpretat prin prisma Preambulului Convenției, care enunță preeminența principiului supremației dreptului ca element al patrimoniului comun al statelor contractante.

Unul dintre elementele fundamentale a preeminenței este principiul stabilității raporturilor juridice, care înseamnă că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu trebuie rediscutată.

Totodată, principiul securității raporturilor juridice presupune respectul față de principiul lucrului judecat, care constituie principiul executării hotărârilor definitive.

Securitatea raporturilor juridice presupune respectarea principiului *res judicata*, adică caracterului irevocabil al hotărârilor judecătorești, acest principiu cere ca nici o parte să nu aibă dreptul să solicite revizuirea unei hotărâri irevocabile și obligatorii, doar cu scopul de a obține o reexaminare și o nouă determinare a cauzei.

Competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare.

O derogare de la acest principiu este justificată doar atunci când este necesară, datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

În circumstanțele indicate și având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de revizuire reține că o eventuală admitere a cererii de revizuire depusă de Nicolae Gorban, ar însemna încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că temeiurile invocate de către revizuent sunt în contradicție cu prevederile art. 449 lit. b) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge cererea de revizuire depusă de către Nicolae Gorban ca fiind inadmisibilă.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se respinge ca fiind inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Nicolae Gorban împotriva deciziei din 14 noiembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Nicolae Gorban împotriva Primăriei orașului Codru, Consiliului orașenesc Codru, Grigore Novîțchi și a Valentinei Novîțchi, intervenient accesoriu Instituția Publică Agenția Servicii Publice cu privire la anularea actelor administrative și a contractului de vânzare-cumpărare.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Valeriu Doagă

judecătorii

Galina Stratulat

Tamara Chișca-Doneva

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu